Agenda - Pwyllgor Diwylliant, Cyfathrebu, y Gymraeg, Chwaraeon, a Chysylltiadau Rhyngwladol

Lleoliad:

Ystafell Bwyllgora 5, Tŷ Hywel

Dyddiad: Dydd Mercher, 28 Ionawr 2026

Amser: 09.30

I gael rhagor o wybodaeth cysylltwch a:

Richard Thomas

Clerc y Pwyllgor

0300 200 6565

SeneddDiwylliant@senedd.cymru

Hybrid

Rhag-gyfarfod preifat

1 Cyflwyniad, ymddiheuriadau a dirprwyon

09:30

2 Papurau i'w nodi

09:30

2.1 Darlledu gwasanaeth cyhoeddus yng Nghymru

(Tudalennau 1 - 7)

Dogfennau atodol:

Llythyr gan Gymdeithas yr Iaith: Yn mynegi pryderon ynghylch effaith y cytundeb ffrydio newydd arfaethedig rhwng S4C a'r BBC - 20 Ionawr 2026

Llythyr gan Weinidog Llywodraeth y DU dros y Diwydiannau Creadigol, y Cyfryngau a'r Celfyddydau: Darparu tystiolaeth ysgrifenedig ar gyfer ymchwiliad y Pwyllgor i Ddarlledu Gwasanaethau Cyhoeddus - 23 Ionawr 2026 (Saesneg yn unig)

2.2 Diwylliant a'r berthynas newydd â'r UE

(Tudalen 8)

Dogfennau atodol:

Llythyr gan Jakob Engel-Schmidt, Gweinidog Diwylliant, y Cyfryngau a Chwaraeon, Denmarc: Ymateb i lythyr y Pwyllgor yn croesawu'r Datganiad ar

angenrheidrwydd diwylliant a'r cyfryngau fel amddiffyniad i'n democratiaethau Ewropeaidd - 23 Ionawr 2026 (Saesneg yn unig)

2.3 Penodi Cadeirydd S4C

(Tudalen 9)

Dogfennau atodol:

Llythyr gan Weinidog Llywodraeth y DU dros y Diwydiannau Creadigol, y Cyfryngau a'r Celfyddydau: Ymateb i lythyr y Pwyllgor ynghylch cyfraniad y Senedd at benodi Cadeirydd S4C - 23 Ionawr 2026 (Saesneg yn unig)

2.4 Cyllideb Ddrafft Llywodraeth Cymru 2026-27

(Tudalennau 10 - 39)

Dogfennau atodol:

Llythyr gan Ysgrifennydd y Cabinet dros Gyllid a'r Gymraeg: Ymateb i adroddiad y Pwyllgor ynghylch Cyllideb Ddrafft 2026-27 - 23 Ionawr 2026

Llythyr gan y Gweinidog Diwylliant, Sgiliau a Phartneriaeth Gymdeithasol: Ymateb i adroddiad y Pwyllgor yngylch Cyllideb Ddrafft 2026-27 - 23 Ionawr 2026

3 Bil Gwahardd Rasio Milgwn (Cymru) - Trafodion Cyfnod 2

09:30-11:30

Huw Irranca-Davies AS, Y Dirprwy Brif Weinidog ac Ysgrifennydd y Cabinet dros Newid Hinsawdd a Materion Gwledig

Jackie Price, Arweinydd y Tîm Milgwn, Llywodraeth Cymru

Holly Miles, Cyfreithiwr, Llywodraeth Cymru

Bydd y dogfennau sy’n berthnasol i drafodion Cyfnod 2 ar gael ar dudalen y Bil.

Cytunodd Pwyllgor Diwylliant, Cyfathrebu, y Gymraeg, Chwaraeon, a Chysylltiadau Rhyngwladol ar 15 Ionawr 2026, o dan Reol Sefydlog 26.21, y byddai’r drefn ystyried ar gyfer trafodion Cyfnod 2 fel a ganlyn:

Adrannau 1-3; Atodlen 1; Adran 4; Atodlen 2; Adrannau 5-6; Teitl Hir.

cymdeithas yr iaith

Yr 20fed o Ionawr, 2026 | The 20th of January, 2026

Pryderon am gytundeb arfaethedig rhwng S4C a'r BBC	**Concerns about a proposed agreement between S4C and the BBC**

Annwyl Delyth Jewell

Rwy'n ysgrifennu atoch chi fel y Cadeirydd y Pwyllgor Diwylliant, Cyfathrebu, y Gymraeg, Chwaraeon, a Chysylltiadau Rhyngwladol ar ran Cymdeithas yr Iaith i fynegi pryderon ynghylch effaith y cytundeb ffrydio newydd arfaethedig rhwng S4C a'r BBC. Yn dilyn cyhoeddiad gan S4C ar 14/01/26 am y cytundeb, un o'n pryderon yw'r perygl y gallai'r trefniant newydd hwn arwain at ddadflaenoriaethu Clic, sef yr unig wasanaeth ffrydio sydd wedi'i gynllunio'n llwyr o amgylch y Gymraeg a'i chynulleidfaoedd. Rydym ar ddeall nad yw'r cytundeb rhwng y ddau ddarlledwr wedi'i gymeradwyo'n derfynol gan fyrddau'r ddau sefydliad eto; gofynnwn i chi felly wneud ymholiadau am ei effaith ar annibyniaeth a chynaladwyedd S4C fel darlledwr annibynnol. Credwn ymhellach y dylai fod oedi rhag gweithredu'r cytundeb nes eich bod wedi derbyn y sicrwydd ac atebion ynghylch y peryglon posibl o ran lluosogrwydd y tirlun darlledu yng Nghymru ynghyd ag annibyniaeth a chynaliadwyedd S4C. Mae'r cytundeb arfaethedig yn dod ar adeg pan welwn ni S4C yn dod yn fwyfwy dibynnol ar y BBC	I am writing to you as Chair of the Culture, Communications, Welsh Language, Sport, and International Relations Committee on behalf of Cymdeithas yr Iaith to express concerns about the impact of the proposed new streaming agreement between S4C and the BBC. Following an announcement by S4C on 14/01/26 about the agreement, we are concerned that this new arrangement could lead to the deprioritisation of Clic, which is the only streaming service that is completely designed around the Welsh language and its audiences. We understand that the agreement between the two broadcasters has not been finally approved by the boards of the two organisations yet; we therefore ask you to make inquiries about its impact on the independence and sustainability of S4C as an independent broadcaster. We believe that there should be a delay in implementing the agreement until you have received the assurances and answers regarding the potential dangers in terms of the plurality of the broadcasting landscape in Wales together with the independence and sustainability of S4C.

a llawer mwy o'r un cynnwys ar y ddwy sianel - yr un cyflwynwyr a llai o gynnwys gwreiddiol, llawer o ddeunydd yn cael ei ail-arddangos ar lwyfannau BBC Wales.	The proposed agreement comes at a time when we see S4C becoming increasingly dependent on the BBC and much more of the same content on both channels - the same presenters, less original content and a lot of material being repeated on BBC Wales platforms.
Ar hyn o bryd mae Clic yn cynnig profiad cymharol israddd mewn rhai agweddau. Er enghraifft nid yw ap teledu Clic yn gallu rhedeg o gwbl ar rai modelau o setiau teledu ac mae angen datrys hyn trwy gefnogi mwy o ddyfeisiau.[1] Enghraifft arall yw bod Clic ar wefan y sianel yn dangos hysbysebion sydd yn anfantais o gymharu gydag iPlayer.	At present Clic offers a relatively inferior experience in some respects. For example the Clic TV app is not able to run at all on some models of TV sets and this needs to be resolved.[1] Another example, Clic on the channel's website shows advertisements which puts it at a disadvantage compared to iPlayer.
Gallai rhoi mwy o flaenoriaeth i BBC iPlayer olygu bod Clic yn aros ei unfan neu ddim yn cael ei ddiweddaru a'i wella, fyddai yn golygu bod gwylwyr yn fwy tebygol o droi ar iPlayer dros Clic.	Prioritising BBC iPlayer could mean that Clic is not updated and improved, which would mean that viewers are more likely to switch to iPlayer over Clic.
Mae Clic yn llawer mwy na gwasanaeth ffrydio, dylai fod yn brif gartref digidol teledu Cymraeg. Os ydyn ni o ddifrif am ddyfodol y Gymraeg yn y byd digidol, rhaid sicrhau bod gan Clic ddyfodol clir, gyda'r adnoddau a'r flaenoriaeth briodol. Mae cynyddu gweledadd yn bwysig, ond ni ddylai amlygrwydd ar blatfformau eraill ddod ar draul annibyniaeth y sianel na seilwaith digidol y Gymraeg. Ni ddylai cofleidio'r byd aml-lwyfan olygu bod y sianel Gymraeg yn anwybyddu ei phlatfform cynhenid.	Clic is much more than a streaming service, it should be the main digital home of Welsh TV. If we are serious about the future of the Welsh language in the digital world, we must ensure that Clic has a clear future, with the appropriate resources and priority. Increasing visibility is important, but prominence on other platforms should not come at the expense of the channel's independence or the digital infrastructure of the Welsh language. Embracing the multi-platform world should not mean that the Welsh language channel ignores its native platform.
Rydym yn credu bod dibynnu ar iPlayer yn peri risg sylweddol i S4C, gan ei fod yn golygu colli rheolaeth dros ddata am ddefnydd a'r algorithmau sy'n dethol a darparu cynnwys, ynghyd â thanseilio ei lluosogrwydd a'i hannibyniaeth.	We believe that relying on iPlayer poses a significant risk to S4C, as it means losing control over usage data and the algorithms that select and provide content, together with undermining its diversity and independence.
Rydym yn galw ar S4C i roi ymrwymiad clir a chyhoeddus y bydd Clic yn brif gartref digidol teledu Cymraeg, gyda lefel o fuddsoddiad, datblygiad a gweledadd sydd fan leiaf yn cyfateb ag unrhyw bartneriaeth allanol.	We are calling on S4C to give a clear and public commitment that Clic will be the main digital home of Welsh television, with a level of investment, development and visibility that is at least equivalent to any external partnership.
Heb weld manylion llawn y cytundeb arfaethedig, ni allwn fod yn sicr pa effeithiau eraill y gallai'r cytundeb arfaethedig rhwng S4C a'r BBC ei gael. Gofynnwn i chi wneud cais am oedi'r cytundeb nes	Without having seen the full details of the proposed agreement, we cannot be sure what other effects

eich bod wedi derbyn atebion llawn ynghylch yr holl gwestiynau sy'n cael eu codi trwy hynny. Yn olaf, nodwn fod y cyhoeddiad am iPlayer yn tanlinellu'r angen brys i ddatganoli pwerau darlledu i Gymru. Heb rym deddfwriaethol clir yn y Senedd dros seilwaith cyfryngau yng Nghymru, bydd y Gymraeg yn parhau i fod yn agored i benderfyniadau a blaenoriaethau yn Llundain. Mae'n bryd symud y tu hwnt i drefniadau partneriaeth ansicr, a sicrhau bod amlygrwydd y Gymraeg yn hawl statudol ar bob sgrin ac ar draws platfformau digidol. [1] Manylion am y modelau o setiau teledu sy'n gallu rhedeg ap Clic: https://www.s4c.cymru/cy/sut-i-wylio-s4c/teledu-clyfar/	the proposed agreement between S4C and the BBC could have. We ask that you request the agreement is delayed until you have received full answers regarding all the questions raised. Finally, the announcement about iPlayer underlines the urgent need to devolve broadcasting powers to Wales. Without clear legislative power in the Senedd over media infrastructure in Wales, the Welsh language will continue to be open to decisions and priorities of London. It is time to move beyond uncertain partnership arrangements, and ensure that the prominence of the Welsh language is a statutory right on all screens and across digital platforms. [1] Details about the television set models that can run the Clic app: https://www.s4c.cymru/en/how-to-watch-s4c/smart-tvs

Yr eiddoch yn gywir,

Mirain Owen

Grŵp Dyfodol Digidol
Cymdeithas yr Iaith Gymraeg

Department for Culture, Media & Sport

The Rt Hon Ian Murray MP
Minister for Creative Industries, Media and Arts
Department for Culture, Media and Sport
1st Floor
100 Parliament Street
London SW1A 2BQ

E: enquiries@dcms.gov.uk

www.gov.uk/dcms

23 January 2026

INT2026/00654/DC

Delyth Jewell MS
Chair, Culture, Communications, Welsh Language, Sport, and International Relations Committee
Welsh Parliament
Cardiff Bay
Cardiff CF99 1SN

Dear Delyth

Thank you for your invitation to attend a general scrutiny session on public service broadcasting in Wales in February 2026. Unfortunately, diary pressures mean I cannot give oral evidence at the current time. However, I would like to submit this letter as written evidence in the areas you are seeking views, and are highlighted in the State of Play report, including the Media Act, TV distribution, BBC Charter Review and licence fee, and S4C funding.

General Points

The UK Government recognises the vital role that public service broadcasting plays in Wales, as well as the rest of the UK. I know that S4C in particular is central to life in Wales, providing invaluable access to the Welsh language and encouraging social cohesion through shared TV moments, for example recently through its broadcasting of the first ever co-commissioned animated Christmas film, Nolig, with BBC NI and TG4.

All PSB activities in the nations make an enormously valuable contribution to the creative economy and we want the PSBs to continue creating high quality local jobs and driving growth across Wales. My Department is leading a number of important projects to support the PSBs to deliver across the whole of the UK, which I seek to update the Committee on.

Media Act

Firstly, the Media Act 2024 received Royal Assent on 24 May 2024. DCMS and Ofcom are now in the process of implementing the Act, including the new prominence regime.

I note the Committee's recommendation to amend "appropriate" prominence to "significant" prominence. You will be aware that Part 2 of the Act passed unamended. How prominence will be delivered will be determined by Ofcom in their Code of Practice, which they will consult on.

Once commenced, the new regime will be enforced by Ofcom and includes a backstop dispute resolution function in the event public service broadcasters and/or TV platforms wish to raise a dispute. The intention is for commercial negotiations to continue independently and Ofcom will be required to develop guidance to support effective negotiations between PSBs and TV platforms covering a range of negotiating factors.

Ofcom is required to consult on both the Code and guidance document which will provide an opportunity for stakeholders to shape and inform their approach to ensure it works for them.

TV Distribution and the Future of Broadcast Television

As you may also be aware, the UK Parliament has legislated to secure the continuity of Digital Terrestrial Television (DTT) until at least 2034 and a decision on the future of TV distribution beyond this has not yet been made. The UK Government Department for Culture, Media and Sport is undertaking work to evaluate the future distribution of television as the sector continues to evolve over the next decade.

Millions of households continue to rely on DTT, but at the same time, many are choosing to watch TV over the internet. This shift is resulting in more choice and a better experience for audiences, but it is also creating financial pressures for our broadcasters. The project is gathering evidence to understand how people watch television now, and through the next decade, to ensure that we have the best picture possible of how the TV ecosystem may develop. This will ensure the continuity of a sustainable TV ecosystem that works for audiences and the TV industry. As part of this process, we are considering relevant geographical issues across the whole of the UK, including in the devolved nations, and have regularly engaged with S4C within our stakeholder forum for the project.

Renewal of the BBC Charter

On 16 December 2025, the UK Government launched the Charter Review Green Paper and Terms of Reference. The new Charter will formally set the terms of the BBC for the future, with a clear ambition to set it on a path to thrive until well into the latter half of this century. The public consultation, which will run for 12 weeks from 16 December until 10 March 2026, will help inform policy decisions for the next BBC Royal Charter, and we will set out our policy decisions in a White Paper later this year.

The Green Paper represents the first step on this path as we set out our vision for futureproofing our national broadcaster. Aligned with Recommendation 8 of the State of Play Report, a key objective of Charter Review will be to ensure the BBC tells a 'unifying national story' which reflects and represents all communities within the UK, including those in Wales. The Green Paper also reaffirms the UK Government's commitment to supporting minority language broadcasting, including Welsh, and considers ways in which the BBC can further support the production sector across the nations and regions. The Green Paper looks at where the BBC is commissioning productions to ensure that budgets and decision-making power for commissioners are spread across the UK and that its economic impact continues to be felt across the UK, for example, whether the 'Out of London' quotas should be amended.

POSITIVE ABOUT DISABLED PEOPLE

Welsh Language Radio

There is a need to consider whether there is sufficient plurality of Welsh language radio, noting the BBC's increase in its Welsh language programming with the expansion of its Radio Cymru 2 service in March 2024. The decision by Global to end its Welsh language programmes in January 2005 was disappointing, especially given its Capital North West Wales service station had performed well with a 13% reach/3.1% share in the North Wales market. That being said, we do not believe that introducing or increasing requirements on existing commercial radio stations to increase the availability of Welsh language programming is the right approach and could affect the viability of commercial stations in Wales and reduce the choice of services available to Welsh listeners on FM or DAB.

We agree with proposals in evidence to the State of Play inquiry that community radio could play a greater role in providing choice for listeners in Wales. My officials have held initial discussions with Creative Wales, the Welsh Community Radio Network, and Ofcom Wales to explore possible options as to how to support more community services in Wales, including services that cater for Welsh language speakers. I am very keen to support these discussions and to seek to address this as part of measures to support and strengthen community radio nationally.

BBC Licence Fee

In relation to funding, the UK Government's aim is to support a sustainable and fair funding model for the BBC. This will allow the BBC to deliver for all, drive growth in creative industries, nurture talent, create jobs, and invest across the whole of the UK. I also recognise that sustainable funding is crucial to ensuring that the BBC can continue its support of minority language speakers. The State of Play report notes that the BBC's investment in Wales continues to outweigh the income they generate from Welsh licence fee payers.

We are considering a number of ways to ensure this for the long term through the Charter Review, including how the BBC can operate more efficiently, generate more commercial revenue, and how the licence fee could be reformed. We have ruled out funding the BBC through general taxation and replacing the licence fee with another form of public funding, such as a household tax or a levy on the revenues of streaming services.

In order to future proof the BBC, we must also ensure that it is on stable financial footing for the remainder of this Charter Period.

In line with Recommendation 6 of the State of Play Report, I want to reassure the Committee that we will be taking evidence from S4C as part of our consideration of the future of the licence fee at Charter Review. My Department is in regular contact with S4C on all matters related to the Charter Review and will continue to consider their views throughout.

S4C Funding

S4C's activities make an enormously valuable contribution to the creative economy in Wales and we want S4C to continue creating high-quality local jobs and driving growth.

As above, we will ensure that wider considerations about the BBC's overall funding model take into account funding for minority language broadcasting, including S4C, to ensure that it can continue to play this role and that the rich linguistic heritage of our communities can continue to thrive and grow. As set out in our Charter Review Green Paper, we are considering the most appropriate arrangements for providing sustainable funding for S4C as part of the Charter Review process and will be engaging with S4C to understand its funding needs.

The Communications Act 2003 also already requires the Secretary of State to ensure sufficient funding for S4C and the government will continue its commitment to this as a clear recognition of the importance of Welsh broadcasting.

Thank you once again for inviting me to appear before the Committee. I am sorry my schedule prevented me from attending on this occasion. I will follow the Committee’s work in this important area with interest.

Yours sincerely,

Ian Murray

The Rt Hon Ian Murray MP
Minister for Creative Industries, Media and Arts

MINISTRY OF CULTURE DENMARK

Minister for Culture
Culture, Media and Sports

Ministry of Culture
2 Nybrogade
DK-1203 Copenhagen K

Tel : +45 33 92 33 70
E-mail : kum@kum.dk
Web : www.kum.dk

Ms. Delyth Jewell

23rd January 2026

Dear Ms. Delyth Jewell

Thank you very much for your letter on behalf of the Culture, Communications, Welsh Language, Sport and International Relations Committee and the kind words regarding the Danish EU Presidency and the Declaration on the necessity of culture and media as a safeguard for our European democracies.

Also, thank you for bringing the committee's culture shock report to my attention. I have asked my department to review it.

I look forward to continued dialogue and cooperation in the future. Please accept my best wishes.

Yours sincerely,

Jakob Engel-Schmidt

Dok. nr. 264205

Department for Culture, Media & Sport

The Rt Hon Ian Murray MP
Minister for Creative Industries, Media and Arts
Department for Culture, Media and Sport
1st Floor
100 Parliament Street
London SW1A 2BQ

E: enquiries@dcms.gov.uk

www.gov.uk/dcms

23 January 2026

Delyth Jewell MS
Chair, Culture, Communications, Welsh Language,
Sport, and International Relations Committee
Welsh Parliament
Cardiff Bay
Cardiff CF99 1SN

INT2026/00659/DC

Dear Delyth,

Thank you for your letter of 17 November that outlines your views on Senedd involvement in the appointment of the Chair of S4C. I agree on the importance of S4C in Welsh life and in Welsh language broadcasting, and that it is vital for S4C to continue to deliver for the people of Wales.

The provisions of the Broadcasting Act 1990 and the DCMS Concordat with the Welsh Government determine matters related to the appointment of the S4C Chair. Schedule 6A to the Broadcasting Act 1990 provides that the Secretary of State will appoint the non-executive members of the S4C Board, including the Chair, and the Concordat specifies that the DCMS will consult the Welsh Government on any appointments relating to Wales, something the Government will continue to do.

I recognise the potential benefits of Senedd involvement in the process and want to continue to hear the Committee’s views in relation to key matters for Welsh broadcasting. In that vein, I would not object to the Senedd Committee inviting future proposed S4C Chair candidates for their own hearing prior to the candidate’s confirmation. This would ensure that the Senedd has a formal opportunity to question the preferred candidate and share its findings with the Welsh and UK governments, for us to consider, before a final appointment is made. This would not alter the appointments rules as set out in legislation, and broadcasting would remain reserved.

The Government is committed to the continued support of broader minority language broadcasting provisions and as part of the BBC Charter Review, we will continue to collaborate with the Welsh Government, the Senedd, and stakeholders in Wales to continue to bolster Welsh broadcasting and ensure the continued success of S4C.

Yours sincerely,

The Rt Hon Ian Murray MP
Minister for Creative Industries, Media and Arts

POSITIVE ABOUT DISABLED PEOPLE

Mark Drakeford AS/MS
Ysgrifennydd y Cabinet dros Gyllid a'r Gymraeg
Cabinet Secretary for Finance and Welsh Language

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

Ein cyf: MA/MDFWL/3314/25

Delyth Jewell AS
Cadeirydd y Pwyllgor Diwylliant, Cyfathrebu, y Gymraeg, Chwaraeon, a Chysylltiadau Rhyngwladol

23 Ionawr 2026

Annwyl Delyth,

Diolch yn fawr am adroddiad y Pwyllgor ar Gyllideb Ddrafft Llywodraeth Cymru ar gyfer 2026-27, a gyhoeddwyd ar 15 Rhagfyr 2025, sy'n amlinellu 21 o argymhellion ar gyfer Llywodraeth Cymru.

Rydym yn cydnabod y gwaith a wnaed gan y Pwyllgor wrth graffu ar y Gyllideb Ddrafft ac yn croesawu'r adroddiad hwn. Amgaeaf ymateb Llywodraeth Cymru i'ch argymhellion 12-17, sy'n ymwneud â'r Gymraeg, cyn y bleidlais ar y Gyllideb Derfynol ar 27 Ionawr.

Bydd ymatebion i'r argymhellion eraill yn cael eu darparu ar wahân gan y Gweinidog perthnasol.

Yn gywir,

Mark Drakeford AS/MS
Ysgrifennydd y Cabinet dros Gyllid a'r Gymraeg
Cabinet Secretary for Finance and Welsh Language

Canolfan Cyswllt Cyntaf / First Point of Contact Centre:
0300 0604400
Correspondence.Mark.Drakeford@gov.wales
Gohebiaeth.Mark.Drakeford@llyw.cymru

Bae Caerdydd • Cardiff Bay
Caerdydd • Cardiff
CF99 1SN

Rydym yn croesawu derbyn gohebiaeth yn Gymraeg. Byddwn yn ateb gohebiaeth a dderbynnir yn Gymraeg yn Gymraeg ac ni fydd gohebu yn Gymraeg yn arwain at oedi.

We welcome receiving correspondence in Welsh. Any correspondence received in Welsh will be answered in Welsh and corresponding in Welsh will not lead to a delay in responding.

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

Ymateb Llywodraeth Cymru i adroddiad y Pwyllgor Diwylliant, Cyfathrebu, y Gymraeg, Chwaraeon, a Chysylltiadau Rhyngwladol: Craffu ar Gyllideb Ddrafft Llywodraeth Cymru 2026-27

Pennod 3: Y Gymraeg

Crynodeb

Mae'r adroddiad hwn yn nodi ymateb Llywodraeth Cymru i Adroddiad y Pwyllgor Diwylliant, Cyfathrebu, y Gymraeg, Chwaraeon a Chysylltiadau Rhyngwladol ar Graffu ar Gyllideb Ddrafft Llywodraeth Cymru 2026-27.

Mae'n rhoi ymatebion i argymhellion 12-17 sy'n dod o dan Bennod 3 – yr adran o'r adroddiad sy'n trafod y Gymraeg.

Bydd dau adroddiad pellach ar wahân yn cael eu darparu mewn perthynas â Phennod 2 – Diwylliant, Cyfathrebu a Chwaraeon (argymhellion 1-11) a Phennod 4 – Cysylltiadau Rhyngwladol (argymhellion 18-21).

Cynnwys

1. **Cyflwyniad ... 3**
2. **Argymhelliad 12 ... 4**
3. **Argymhelliad 13 ... 5**
4. **Argymhelliad 14 a 15 ... 6**
5. **Argymhelliad 16 ... 7**
6. **Argymhelliad 17 ... 8**
7. **Atodiad 1: Dyraniadau grant ar gyfer y Gymraeg 2026–27 ... 9**

1. Cyflwyniad

Cyhoeddwyd Cyllideb Ddrafft Llywodraeth Cymru ar gyfer 2026-27 mewn dau gam. Cyhoeddwyd cyllideb ddrafft amlinellol 2026-27 ar 14 Hydref 2025 a chyhoeddwyd cyllideb ddrafft fanwl 2026-27 ar 3 Tachwedd 2025. Roedd yn nodi cynlluniau gwariant refeniw a chyfalaf ar gyfer y cyfnod rhwng Ebrill 2026 a Mawrth 2027.

Fel rhan o'r broses gyllidebol, darparwyd tystiolaeth ysgrifenedig gan Ysgrifennydd y Cabinet dros Gyllid a'r Gymraeg i lywio gwaith craffu ar Gyllideb Ddrafft 2026-27. Roedd y papur hwn yn rhoi gwybodaeth i'r Pwyllgor Diwylliant, Cyfathrebu, y Gymraeg, Chwaraeon a Chysylltiadau Rhyngwladol am ddyraniadau cyllideb sy'n berthnasol i'r Gymraeg.

Cynhaliwyd sesiynau tystiolaeth lafar ar 19 a 27 Tachwedd 2025 lle cafodd y Pwyllgor dystiolaeth gan y Gweinidog dros Ddiwylliant, Sgiliau a Phartneriaeth Gymdeithasol ac Ysgrifennydd y Cabinet dros Gyllid a'r Gymraeg.

Cyhoeddodd y Pwyllgor ei adroddiad Craffu ar Gyllideb Ddrafft Llywodraeth Cymru 2026-27 ar 15 Rhagfyr. Hoffwn ddiolch i aelodau'r Pwyllgor am yr adroddiad.

Mae Llywodraeth Cymru wedi ystyried adroddiad y Pwyllgor ac yn ymateb i argymhellion 12-17 mewn perthynas â'r Gymraeg isod.

2. Argymhelliad 12

Dylai Llywodraeth Cymru wneud y canlynol:

- darparu dadansoddiad llawn o ddosbarthiad y cyllid i sefydliadau partner o dan y ffrwd gyllido hon, gan gynnwys faint fydd yn cael ei ddyrannu i'r Athrofa;
- egluro a yw'r cyllid sy'n cael ei ddyrannu i gefnogi gwaith paratoi'r Athrofa yn cynnwys cyllid i gefnogi'r Ganolfan Dysgu Cymraeg Genedlaethol gyda'i chostau chwyddiannol a'i chyfrifoldebau ychwanegol ei hun;
- darparu manylion unrhyw drafodaethau y mae Ysgrifennydd y Cabinet wedi'u cael gyda sefydliadau partner ynghylch effaith cynnydd is na chwyddiant ar eu gweithrediad a'u gweithgareddau.

Ymateb: Derbyn

Darperir rhestr o'r dyraniadau grant ar gyfer pob derbynnydd grant yn 2026-27 yn Atodiad 1.

Yn 2026-27, bydd angen tua £0.489m o refeniw i gefnogi'r costau trosiannol sy'n gysylltiedig â sefydlu'r Athrofa. Fel rhan o Gyllideb Derfynol 2026-27, mae cyllid cyfalaf o £50,000 wedi'i ddyrannu i BEL y Gymraeg ar gyfer sefydlu'r corff statudol newydd. Mae'r cyllid hwn ar wahân i'r cyllid a ddyrannwyd i gefnogi'r Ganolfan Dysgu Cymraeg Genedlaethol. Felly, bydd y Ganolfan Dysgu Cymraeg Genedlaethol yn derbyn cynnydd chwyddiannol o 1% yn unol â derbynwyr grant eraill.

Mae swyddogion wedi trafod y sefyllfa ariannu gyda'r rhai sy'n derbyn grant. Yn unol â Chytundeb Partneriaeth y Trydydd Sector, hysbyswyd pob derbynnydd grant erbyn diwedd Rhagfyr 2025 y byddant yn derbyn yr un dyraniad grant ar gyfer y flwyddyn ariannol nesaf a bydd unrhyw gynnydd chwyddiannol yn cael ei gyfathrebu iddynt cyn gynted â phosibl. Fel yr eglurodd Ysgrifennydd y Cabinet dros Gyllid a'r Gymraeg i'r Pwyllgor ym mis Rhagfyr, rhaid i'r cyllid ar gyfer gweithredu Deddf y Gymraeg ac Addysg (Cymru) gael ei flaenoriaethu yn yr adnoddau sydd ar gael o fewn BEL y Gymraeg. O ystyried yr angen i flaenoriaethu'r cyllid hwn, darperir cynnydd chwyddiannol o 1% i dderbynwyr grant ar gyfer 2026-27, sy'n dilyn cynnydd chwyddiannol sylfaenol o 5% ar gyfer 2025-26.

3. Argymhelliad 13

- Dylai Llywodraeth Cymru ddarparu'r cynnydd sylfaenol o 2 y cant i bob sefydliad partner, a rhoi adnoddau llawn i'r meysydd hynny sy'n gysylltiedig â gweithredu'r Ddeddf gyda refeniw ychwanegol.

Ymateb: Gwrthod

Dyrannwyd cynnydd chwyddiannol pellach o £0.085m ar gyfer BEL y Gymraeg yng Nghyllideb Derfynol 2026-27, gan gynyddu'r gyllideb refeniw i £39.419m yn 2026-27. Fel y manylir yn yr ymateb i argymhelliad 12, mae hyn wedi arwain at ddyrannu cynnydd chwyddiannol o 1% i bob derbynnydd grant ar gyfer 2026-27. Mae hyn, ynghyd â'r cynnydd sylfaenol o 5% a ddyrannwyd yn 2025-26, yn cynrychioli cynnydd chwyddiannol o 6% dros ddwy flynedd.

Er na allwn ddyfarnu'r cynnydd chwyddiannol llawn a argymhellwyd i'r grantiau craidd ar gyfer 2026-27, mae cyfalaf ychwanegol o £3.057m wedi'i ddyrannu i BEL Cymraeg 2050 yng Nghyllideb Derfynol 2026-27. Bydd hyn yn helpu i gefnogi'r ymrwymiadau cyfalaf sy'n wynebu rhai sefydliadau a ariennir gan grant. Drwy ddarparu cymorth cyfalaf ychwanegol i sefydliadau fel yr Urdd a'r Eisteddfod Genedlaethol, byddwn nid yn unig yn gwella'r ddarpariaeth cyfrwng Cymraeg i bobl Cymru ond hefyd yn cryfhau cynaliadwyedd ariannol ac yn cyflawni arbedion yn y blynyddoedd i ddod. Mae hefyd yn cynnwys £0.050m i gyfrannu tuag at sefydlu'r Athrofa.

4. Argymhelliad 14 a 15

- Rhaid i Lywodraeth Cymru ddarparu cynnydd termau real mewn cyllid ynghyd â'r cynnydd sy'n gymesur â'r gweithgareddau ychwanegol y gofynnir i'r Comisiynydd eu cyflawni.

- Dylai Llywodraeth Cymru, fel rhan o unrhyw gytundeb cyllideb, geisio darparu'r £83,000 ychwanegol y gofynnwyd amdano i'r Comisiynydd fel rhan o'i hamcangyfrif i wneud gwaith yn ddatblygu'r defnydd o'r Gymraeg yn y gweithle.

Ymateb: Gwrthod

Darparodd y gyllideb ddrafft gyfanswm cyllideb refeniw o £3.475m ar gyfer y Comisiynydd yn 2026-27, a oedd yn gynnydd o 2% (£0.073m) o gymharu â'r flwyddyn ariannol flaenorol. Ers hynny, mae cynnydd chwyddiannol pellach o £0.036 miliwn ar gyfer refeniw wedi'i ddyrannu i gyllideb y Comisiynydd sy'n dod â chyfanswm y refeniw yng Nghyllideb Derfynol 2026-27 i £3.511 miliwn.

Rydym yn fodlon bod y Comisiynydd wedi cael cyllideb ddigonol i gyflawni ei dyletswyddau. Fel corff annibynnol, mater i'r Comisiynydd yw blaenoriaethu gweithgareddau o fewn y gyllideb sydd ar gael iddi.

5. Argymhelliad 16

Dylai Llywodraeth Cymru wneud y canlynol:

- darparu cynnydd chwyddiannol i Mudiad Meithrin ar yr un lefel â phartneriaid eraill sy'n gweithio i gefnogi a hyrwyddo'r iaith;
- nodi faint o gyllid y bydd y Mudiad Meithrin yn ei gael fel rhan o'r Gyllideb Ddrafft hon, a ble mae'r cyllid hwnnw'n cael ei ddyrannu.

Ymateb: Derbyn

Mae'r cyllid i Mudiad Meithrin yn dod o BEL y Gymraeg mewn Addysg (MEG Addysg) a BEL y Gymraeg (MEG Gwasanaethau Canolog a Gweinyddu) fel y nodir yn Atodiad 1. Bydd Mudiad Meithrin yn derbyn cynnydd chwyddiannol o 1% yn 2026-27 yn unol â dyraniadau grant eraill. Bydd y cynnydd o 1% yn cael ei gefnogi o'r cynnydd i BEL y Gymraeg a bydd yn gyfanswm o £44,510, gan gynyddu dyraniad cyffredinol Mudiad Meithrin i £4.496m yn 2026-27.

Darparwyd cynnydd untro o £0.5m i Mudiad Meithrin yn 2025-26, a gyda'r £44,510 ychwanegol a ddyrennir y flwyddyn nesaf, bydd Mudiad Meithrin yn derbyn cynnydd o 13.8% dros ddwy flynedd.

6. Argymhelliad 17

- Dylai Llywodraeth Cymru nodi'n fanwl sut mae ARFOR wedi cael ei brif ffrydio i'r gyllideb gyffredinol.

Ymateb: Derbyn mewn egwyddor

Ar gyfer blwyddyn ariannol 2025-26, mae ARFOR yn derbyn cyllid o £0.5m (MEG yr Economi, Ynni a Chynllunio) yn bennaf i gynnal ymarfer 'oedi a myfyrio' ar ganfyddiadau allweddol y rhaglen hyd yma. Nod yr ymarfer fydd asesu'r hyn sydd wedi gweithio'n dda ac wedi cael effaith wirioneddol, nodi'r hyn sydd wedi bod yn llai llwyddiannus, ac archwilio cyfleoedd ar gyfer prif ffrydio gan Lywodraeth Cymru ac, yn fwy lleol, gan awdurdodau unigol. Mae'r adolygiad yn cael ei gynnal ar hyn o bryd ac mae disgwyl iddo ddod i ben erbyn diwedd Mawrth 2026.

Felly, derbynnir yr argymhelliad hwn 'mewn egwyddor' er mwyn peidio ag achub y blaen ar ganlyniadau'r adolygiad a chaniatáu amser i'w hystyried. Nid oes unrhyw ymrwymiad wedi'i wneud i ariannu rhaglen ARFOR y tu hwnt i'r tymor presennol. Bydd canfyddiadau'r ymarfer yn bwysig o ran llywio'r cyfeiriad y gwaith hwn yn y dyfodol.

7. Atodiad 1: Dyraniadau grant ar gyfer y Gymraeg 2026–27

Sefydliad	Dyraniad grant 2025-26	Cynnydd o 1%	Dyraniad grant 2026-27*
BEL y Gymraeg (6020)			
Prifysgol Caerdydd (Technoleg)	8,400	84	8,500
CFFI Cymru	200,000	2,000	202,000
Coleg Cymraeg Cenedlaethol	10,382,000	103,820	10,485,900
Cwmpas - Cynllun Grant Perthyn**	400,000	0	400,000
Cwmpas - Prosiect Perthyn - Cyngor a Chymorth	157,500	1,575	159,100
Cymdeithas Cerdd Dant Cymru	10,500	105	10,700
Cymdeithas Cyfieithwyr Cymru	68,250	683	69,000
Cymdeithas Eisteddfodau Cymru	58,850	589	59,500
Cynllun Paragonia**	80,000	0	80,000
Eisteddfod Genedlaethol Cymru	1,250,000	12,500	1,262,500
Geiriadur Prifysgol Cymru	425,000	4,250	429,300
Llenyddiaeth Cymru - Bardd Plant Cymru	6,000	60	6,100
Mapio Cymru (Technoleg)	10,500	105	10,700
Merched y Wawr	150,000	1,500	151,500
Mentrau Iaith a Papurau Bro	2,999,850	29,999	3,029,900
Mudiad Meithrin - Cymraeg i Blant	1,230,000	12,300	1,242,300
Y Ganolfan Dysgu Cymraeg Genedlaethol	15,629,000	156,290	15,785,300
Prifysgol Bangor - ARFer	70,350	704	71,100
Prifysgol Bangor - Iriaith (Technoleg)	367,500	3,675	371,200
Prifysgol Bangor - Y Termiadur Addysg	158,550	1,586	160,200
Hyrwyddo'r Gymraeg yn Llundain	90,000	900	90,900
Prosiect BRO	100,000	1,000	101,000
Prosiect WICI Llyfrgell Genedlaethol Cymru	15,750	158	16,000
Urdd Gobaith Cymru	2,713,500	27,135	2,740,700
Is-gyfanswm	36,581,500	361,015	36,943,400

* Mae'r dyraniadau grant wedi'u talgrynnu i'r £100 agosaf.

** Dim angen cynnydd chwyddiannol ar gyfer y grant

BEL y Gymraeg mewn Addysg (5164)			
Pencampwr Iaith	65,000	650	65,700
e-sgol	600,000	6,000	606,000
Cwlwm	190,000	1,900	191,900
Mudiad Meithrin	3,031,000	30,310	3,061,400
RhAG	105,000	1,050	106,100
Is-gyfanswm	3,991,000	39,910	4,031,100
Cyfanswm	40,572,500	400,925	40,974,500

Jack Sargeant AS/MS
Y Gweinidog Diwylliant, Sgiliau a Phartneriaeth Gymdeithasol
Minister for Culture, Skills and Social Partnership

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

Delyth Jewell AS
Cadeirydd y Pwyllgor Diwylliant, Cyfathrebu, y Gymraeg, Chwaraeon a Chysylltiadau Rhyngwladol
Senedd Cymru
Bae Caerdydd
Caerdydd
CF99 1SN

23 Ionawr 2026

Annwyl Delyth

Diolch ichi am adroddiad y Pwyllgor ar Gyllideb Ddrafft Llywodraeth Cymru ar gyfer 2026-27, a gyhoeddwyd ar 15 Rhagfyr 2025, sy'n amlinellu 21 o argymhellion ar gyfer Llywodraeth Cymru.

Rydym yn cydnabod y gwaith a wnaed gan aelodau'r Pwyllgor wrth iddynt graffu ar y Gyllideb Ddrafft, ac rydym yn croesawu'r adroddiad hwn. Amgaeir ymateb Llywodraeth Cymru i argymhellion 1-21, sy'n ymwneud â Diwylliant, Cyfathrebu a Chwaraeon, cyn y bleidlais ar y Gyllideb Derfynol ar 27 Chwefror.

Bydd yr ymatebion i'r argymhellion eraill yn cael eu darparu ar wahân gan y Gweinidog perthnasol.

Yn gywir

JACK SARGEANT

Jack Sargeant AS/MS
Y Gweinidog Diwylliant, Sgiliau a Phartneriaeth Gymdeithasol
Minister for Culture, Skills and Social Partnership

Canolfan Cyswllt Cyntaf / First Point of Contact Centre:
0300 0604400
Gohebiaeth.Jack.Sargeant@llyw.cymru
Correspondence.Jack.Sargeant@gov.wales

Bae Caerdydd • Cardiff Bay
Caerdydd • Cardiff
CF99 1SN

Rydym yn croesawu derbyn gohebiaeth yn Gymraeg. Byddwn yn ateb gohebiaeth a dderbynnir yn Gymraeg yn Gymraeg ac ni fydd gohebu yn Gymraeg yn arwain at oedi.

We welcome receiving correspondence in Welsh. Any correspondence received in Welsh will be answered in Welsh and corresponding in Welsh will not lead to a delay in responding.

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

Ymateb ysgrifenedig gan Lywodraeth Cymru i adroddiad y Pwyllgor Diwylliant, Cyfathrebu, y Gymraeg, Chwaraeon a Chysylltiadau Rhyngwladol ar Gyllideb Ddrafft 2026-27

Crynodeb

Mae'r adroddiad hwn yn nodi ymateb Llywodraeth Cymru i Adroddiad y Pwyllgor Diwylliant, Cyfathrebu, y Gymraeg, Chwaraeon a Chysylltiadau Rhyngwladol ar Graffu ar Gyllideb Ddrafft 2026-27 Llywodraeth Cymru.

Mae'n cynnwys ymatebion i argymhellion 1-11 sy'n dod o dan Bennod 2 – adran Diwylliant, Cyfathrebu a Chwaraeon yr adroddiad.

Bydd dau adroddiad arall ar wahân yn cael eu darparu yng nghyswllt Pennod 3 – yr Iaith Gymraeg (argymhellion 12-17) a Phennod 4 – Cysylltiadau Rhyngwladol (argymhellion 18-21).

Cynnwys

1. **Cyflwyniad** 3
2. **Argymhelliad 1** 4
3. **Argymhelliad 2** 6
4. **Argymhelliad 3** 8
5. **Argymhelliad 4** 10
6. **Argymhelliad 5** 12
7. **Argymhelliad 6** 13
8. **Argymhelliad 7** 14
9. **Argymhelliad 8** 15
10. **Argymhelliad 9** 16
11. **Argymhelliad 10** 17
12. **Argymhelliad 11** 18

1. Cyflwyniad

Cyhoeddwyd Cyllideb Ddrafft Llywodraeth Cymru ar gyfer 2026-27 ar 3 Tachwedd 2025. Roedd yn nodi cynlluniau gwariant refeniw a chyfalaf ar gyfer y cyfnod rhwng Ebrill 2026 a Mawrth 2027.

Fel rhan o'r broses gyllidebol, darparwyd tystiolaeth ysgrifenedig gan y Gweinidog Diwylliant, Sgiliau a Phartneriaeth Gymdeithasol i gyfrannu at y gwaith o graffu ar Gyllideb Ddrafft 2026-27. Roedd y papur hwn yn rhoi gwybodaeth i'r Pwyllgor Diwylliant, Cyfathrebu, y Gymraeg, Chwaraeon a Chysylltiadau Rhyngwladol am gyllidebau yn y portffolio Diwylliant, Treftadaeth a Chwaraeon.

Cynhaliwyd sesiwn tystiolaeth lafar ar 19 Tachwedd 2025 lle cafodd y Pwyllgor Diwylliant, Cyfathrebu, y Gymraeg, Chwaraeon a Chysylltiadau Rhyngwladol dystiolaeth gan y Prif Weinidog, Ysgrifennydd y Cabinet dros Gyllid a'r Gymraeg a'r Gweinidog Diwylliant, Sgiliau a Phartneriaeth Gymdeithasol

Cyhoeddodd y Pwyllgor ei adroddiad ar Graffu ar Gyllideb Ddrafft Llywodraeth Cymru 2026-27 ar 15 Rhagfyr 2025. Rydym yn diolch i'r Pwyllgor am yr adroddiad.

Mae Llywodraeth Cymru wedi ystyried adroddiad y Pwyllgor ac yn ymateb i argymhellion 1-11 yng nghyswllt diwylliant, cyfathrebu a chwaraeon isod. Ar gyfer pob argymhelliad, rydym wedi rhoi ymateb ysgrifenedig a naill ai wedi penderfynu 'derbyn', 'derbyn mewn egwyddor' neu 'wrthod' pob argymhelliad.

2. Argymhelliad 1

Dylai Llywodraeth Cymru gynyddu'r cyllid ar gyfer diwylliant a chwaraeon yn y Gyllideb Derfynol.

Ymateb: Derbyn

Cyllideb dreigl oedd y Gyllideb Ddrafft a gyhoeddwyd, a oedd yn adlewyrchu blaenoriaethau presennol yn hytrach na rhai newydd yn bennaf; ond roedd ein huchelgais yn glir i ddyrannu'r holl gyllid a oedd ar gael i ni yn llawn, pe gallem sicrhau cefnogaeth i flaenoriaethau a rennir â gwrthbleidiau.

Ar 9 Rhagfyr 2025, fe wnaethom gyhoeddi ein bod wedi dod i gytundeb cyllideb gyda Phlaid Cymru er mwyn gallu pasio'r Gyllideb Derfynol, gan ganolbwyntio ar fuddsoddi yn y GIG ac mewn llywodraeth leol.

Yn ogystal â dyraniadau ar gyfer y GIG a llywodraeth leol, mae'r Gyllideb Derfynol yn ystyried rhagolygon diweddaraf y Swyddfa Cyfrifoldeb Cyllidebol ym mis Tachwedd ar gyfer chwyddiant a thwf mewn cyflogau, gan ddarparu swm cymharol fach o gyllid ychwanegol i bob Prif Grŵp Gwariant.

Mae'r Gyllideb Derfynol yn adlewyrchu cynnydd pellach yn y cyllidebau a ddyrennir i'r Celfyddydau, Diwylliant, Treftadaeth, Diwydiannau Creadigol a Chwaraeon o fewn Prif Grŵp Gwariant yr Economi, Ynni a Chynllunio. Mae hyn yn cynnwys £0.629m o refeniw a £4m o gyllid cyfalaf.

Mae'r cynnydd mewn refeniw yn darparu rhagor o gyllid i gyrff hyd braich, Cadw a Chomisiwn Brenhinol Henebion Cymru i adlewyrchu rhagolygon twf cyflog diwygiedig a ddarparwyd gan y Swyddfa Cyfrifoldeb Cyllidebol o 3.2%. Mae'r tabl isod yn crynhoi'r dyraniadau hyn.

Cyllideb Refeniw *(ac eithrio arian parod)*	£000		
Disgrifiad o'r Llinell Wariant yn y Gyllideb	Cyllideb Ddrafft 2026-27	Newidiadau	Cyllideb Derfynol 2026-27
Cymru Greadigol	8,409	0	8,409
Cyngor Celfyddydau Cymru	33,522	82	33,604
Amgueddfa Cymru	28,504	276	28,780
Llyfrgell Genedlaethol Cymru	12,364	95	12,459
Cymorth i Ddiwylliant a Chwaraeon Lleol	9,936	0	9,936
Cadw	17,482	18	17,500
Gardd Fotaneg Genedlaethol Cymru	587	0	587
Comisiwn Brenhinol Henebion Cymru	1,858	29	1,887
Chwaraeon Cymru	23,239	129	23,368
Cyfanswm	135,901	629	136,530

Mae'r £4m o gyfalaf ar gyfer y celfyddydau, diwylliant a chwaraeon i'w fuddsoddi yn y Llyfrgell Genedlaethol, amgueddfeydd a llyfrgelloedd lleol yn ogystal â rhaglenni drwy Gyngor Celfyddydau Cymru a Chwaraeon Cymru i ehangu mynediad a chyfranogiad.

3. Argymhelliad 2

Dylai Llywodraeth Cymru roi ffigurau i'r Pwyllgor ar gyfanswm y gwariant refeniw a chyfalaf ar ddiwylliant a chwaraeon gan adrannau nad ydynt yn ymwneud â diwylliant a chwaraeon. Dylai hyn gynnwys, ar gyfer pob blwyddyn ers 2024-25, ddadansoddiad o'r cyllid yn ôl Llinell Wariant yn y Gyllideb ac esboniad o sut cafodd y cyllid hwn ei ddefnyddio ar gyfer diwylliant neu chwaraeon.

Ymateb: Derbyn mewn egwyddor

Yn ogystal â'r cyllid yn y Setliad Llywodraeth Leol, y blaenoriaethau i'r Awdurdodau Lleol perthnasol benderfynu arnynt, a chyllid gan Lywodraeth y DU ar gyfer gweithgareddau diwylliant a chwaraeon nad ydynt wedi'u datganoli, gallwn nodi buddsoddiad mewn diwylliant o bron i £230m o bob rhan o Lywodraeth Cymru. Mae'r ffigur hwn ar gyfer 2025-2026 ac fe'i cyfrifwyd ym mis Gorffennaf 2025. Nid oes gennym gyfrifiad ar gyfer 2024-2025.

Mae ffigurau 2025-2026 yn cynnwys £152.1m o refeniw a £75.4m o gyfalaf. Mae'n cynnwys buddsoddiad o'm portffolio fy hun, ond hefyd o feysydd mor amrywiol â'r Gymraeg, addysg, llywodraeth leol, iechyd, a Gwasanaeth Ynni Llywodraeth Cymru.

Mae enghreifftiau penodol sydd y tu allan i'm portffolio yn cynnwys:

- Cymorth i Amgueddfa Cymru gan Grant Gwres Carbon Isel Sector Cyhoeddus Gwasanaeth Ynni Llywodraeth Cymru;
- Cymorth gan Trawsnewid Trefi Llywodraeth Cymru ar gyfer adeiladau diwylliannol a thrwy grantiau eraill gan y portffolio Llywodraeth Leol;
- Cymorth gan ddyraniad cyllideb ehangach is-adran Cymraeg 2050 ar gyfer llu o sefydliadau sy'n darparu gweithgarwch diwylliannol yng Nghymru;

- Cymorth gan Addysg, sy'n cynnwys cyllid ar gyfer y Gwasanaeth Cerddoriaeth Cenedlaethol, rhaglen Dysgu Creadigol Cymru, a grantiau i Gyngor Llyfrau Cymru i gefnogi darllen er mwynhad.

Mae'n anodd dadgyfuno rhywfaint o ddata sy'n ychwanegol at yr uchod - er enghraifft, cyllid awdurdodau lleol ar gyfer gwasanaethau diwylliannol, a chyllid i gefnogi gweithgareddau treftadaeth mewn Parciau Cenedlaethol. Cafwyd cyhoeddiadau cyllid eraill hefyd ers casglu'r data, nad oeddent wedi'u cynnwys yn ein cyfrifiadau. Er enghraifft Cronfa Dydd Gŵyl Dewi gwerth £1m, sy'n cynrychioli buddsoddiad mewn diwylliant o linell y gyllideb Twristiaeth a Marchnata.

Yn ogystal, ceir buddsoddiad cyfalaf pellach yn y maes chwaraeon, mewn cyfleusterau o'r tu allan i'm portffolio, drwy'r rhaglen Cymunedau Dysgu Cynaliadwy a'r Rhaglen Cyfleusterau Cymunedol. Mae awdurdodau lleol hefyd yn buddsoddi mewn cyfleusterau a gweithgareddau chwaraeon a hamdden drwy gyllidebau llywodraeth leol. Ar ben hynny, mae cyllid yn cael ei ddarparu ar gyfer rhaglenni fel Pwysau Iach, Cymru Iach, Balch o'r Mislif, Tlodi Plant a Chymru Wrth-hiliol o bortffolios eraill.

Yn olaf, drwy ein strategaeth digwyddiadau, mae buddsoddiad ac enillion economaidd sylweddol yn deillio o gynnal digwyddiadau chwaraeon mawr fel Ewro 28, Ironman Wales, Tour de France 2027 ac AIG Women’s Open. Mae gan rai o'r digwyddiadau hyn ymrwymiadau etifeddol hefyd i fuddsoddi ymhellach mewn chwaraeon ar lawr gwlad.

4. Argymhelliad 3

Dylai Llywodraeth Cymru gysoni cyllidebau â gwariant ataliol, fel yr argymhellwyd gan Gomisiynydd Cenedlaethau'r Dyfodol, Archwilio Cymru a'r Pwyllgor hwn. Man cychwyn fyddai cynyddu'r cyllid ar gyfer diwylliant a chwaraeon.

Ymateb: Derbyn

Roedd Cyllideb 2025/26 yn rhoi pwyslais cryf ar fuddsoddi mewn atal, gan gydnabod bod ymyrraeth gynnar a chynllunio tymor hir yn hanfodol i wella canlyniadau a lleihau'r galw ar wasanaethau cyhoeddus yn y dyfodol. Mae Cyllideb Ddrafft 2026-27 yn ailddatgan y flaenoriaeth honno. Mae'n sicrhau y gallwn barhau i gefnogi mesurau ataliol ar draws llywodraeth.

Rydym wedi cynnal cyllid termau real ar gyfer pob adran ac wedi cymhwyso cynnydd chwyddiant i sicrhau parhad gwasanaethau craidd. Mae'r sefydlogrwydd hwn yn caniatáu i adrannau gynnal ac adeiladu ar raglenni ataliol sydd eisoes ar waith—boed hynny ym maes iechyd, addysg, gofal cymdeithasol neu wrthsefyll y newid yn yr hinsawdd.

Rydym yn ymwybodol o'r angen i gydbwyso buddsoddiad ataliol â phwysau'r galw presennol. Dyna pam rydym wedi blaenoriaethu gwasanaethau rheng flaen ac wedi diogelu cyllid ar gyfer llywodraeth leol, y GIG ac addysg, gan alluogi adrannau i fwrw ymlaen â gwaith ataliol, tymor hwy ar yr un pryd.

Mae Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol yn dal yn ganolog i'n gwaith o gynllunio'r gyllideb, ac mae proses yr Asesiad Effaith Integredig Strategol wedi ein helpu i ystyried sut mae penderfyniadau gwario yn cyfrannu at ganlyniadau hirdymor.

Rwyf wedi gwneud penderfyniadau gwario ar draws fy mhortffolio sy'n blaenoriaethu llesiant ac atal. Mae rhai o'r rhain wedi'u nodi yn y papur tystiolaeth a anfonais at Gadeirydd y Pwyllgor ar 3 Tachwedd.

Fel yr amlinellwyd uchod, dyrannwyd cyfalaf ychwanegol o £4m fel rhan o'r Gyllideb Derfynol gyda £0.5m o hyn yn cael ei ddyrannu i Chwaraeon Cymru i ehangu mynediad a chyfranogiad. Mae buddsoddi mewn cyfleusterau chwaraeon yn weithgaredd ataliol pwysig sy'n cefnogi iechyd a llesiant y genedl.

5. Argymhelliad 4

Dylai Llywodraeth Cymru rymuso sefydliadau diwylliant a chwaraeon drwy eu galluogi i wario cyllid ychwanegol a ddarperir gan Lywodraeth Cymru yn unol â'u prosesau llywodraethu eu hunain, a heb fod angen awdurdodiad ychwanegol diangen gan Lywodraeth Cymru. Wrth wneud hynny, dylai ystyried sut y gall leihau'r baich gweinyddol, ac yn lle hynny darparu mwy o gyllid fel cyfraniadau ychwanegol at eu cymorth grant.

Ymateb: Gwrthod

Yng Nghyllideb ddrafft 2026-27, rydym wedi nodi dyraniadau Cymorth Grant cynyddol ar gyfer y cyrff hyd braich diwylliant a chwaraeon. Pwrpas penodol y Cymorth Grant yw cefnogi costau gweithredol parhaus y cyrff hyd braich, neu gyllid y maent yn ei drosglwyddo fel grantiau i sefydliadau eraill.

Pan fydd corff hyd braich angen cyllid untro ychwanegol ar gyfer prosiectau penodol, er enghraifft i gefnogi gwelliannau yn ei ystad neu ei seilwaith, darperir hyn fel grant prosiect untro ar wahân ar ôl datblygu achos busnes. Ar gyfer prosiectau o'r fath, nid yw'n briodol dyrannu'r cyllid ychwanegol untro drwy fecanwaith Cymorth Grant, sydd wedi'i ddylunio i gefnogi costau gweithredol y sefydliad.

Pan fydd prosiectau penodol yn cael eu cynnig, mae'r dull achos busnes a ragnodir drwy'r Model Achos Busnes Gwell, y cytunwyd arno rhwng Llywodraeth Cymru a Thrysorlys y DU, yn dal yn berthnasol. Mae'n safon a gydnabyddir yn rhyngwladol ar gyfer datblygu achosion busnes, a ddefnyddir ar draws y sector cyhoeddus.

Mae'r canllawiau hyn yn bwysig er mwyn sicrhau bod buddsoddiadau cyfalaf yn cael eu cyflawni'n llwyddiannus drwy reoli prosiectau'n dda, wedi'u hategu gan lywodraethu clir. Rydym yn gweithio'n agos gyda'r cyrff hyd braich i sicrhau bod y

broses yn cael ei deall yn glir a'i bod yn cael ei defnyddio'n hyblyg ac yn gymesur yn y canllawiau ar sail lefelau risg a buddsoddi a aseswyd. Rydym hefyd wedi cynnig mewnbwn arbenigol gan awdur y canllawiau.

Defnyddir y broses datblygu achos busnes i asesu risgiau, gwerth am arian, addasrwydd strategol a'r gallu i gyflawni. Mae'n sicrhau bod trefniadau atebolrwydd, llywodraethu a rheolaeth glir, sy'n berthnasol i faint y prosiect, yn cael eu rhoi ar waith i gefnogi'r gwaith o gyflawni'n llwyddiannus.

6. Argymhelliad 5

Dylai Llywodraeth Cymru wneud y canlynol:

- sefydlu ffrwd gyllido hirdymor gynaliadwy ar gyfer prosiect Celf
- darparu'r rhesymeg dros safbwynt y Gweinidog y dylai prosiect Celf fod yn hunangynhaliol, o gofio bod hynny fel petai'n mynd yn groes i ddau asesiad annibynnol o'r prosiect.

Ymateb: Derbyn mewn egwyddor

Rydym wedi gweithio'n agos gyda phartneriaid Celf i gryfhau'r cynigion ar gyfer cyflawni yn y dyfodol. Mae hyn wedi cynnwys canolbwyntio mwy ar symud tuag at ddenu cyllid allanol o sawl ffynhonnell a dod yn gynaliadwy yn y dyfodol.

Mae'r tri phartner i gyd yn rhoi blaenoriaeth i brosiect Celf yn eu llythyrau cylch gwaith. Roedd y cynnydd cylchol yn llinell sylfaen cyllid refeniw Cymorth Grant i'r tri phartner cenedlaethol yn 2025-26 yn cynnwys elfen ar gyfer parhau i ddarparu Celf.

Rydym wedi darparu £179,428 ar gyfer costau pontio a chyfraniad ychwanegol o hyd at £395,000 tuag at gostau gweithredu Celf yn ystod 2025-26. Cytunwyd hefyd ar gytundeb mewn egwyddor o hyd at £395,000 tuag at gostau gweithredu Celf yn ystod 2026-27. Darparwyd y cyllid hwn er mwyn rhoi mwy o amser i'r partneriaid archwilio a sicrhau cyllid o ffynonellau allanol ehangach. Mae'r symiau hyn yn cyfateb i'r rhai y gofynnwyd amdanynt gan y tri phartner arweiniol ac maent yn ychwanegol at gyllid a ddarparwyd eisoes drwy eu Cymorth Grant.

Rydym yn deall y pryderon ynghylch y gallu i sicrhau cyllid allanol a byddwn yn parhau i weithio'n agos gyda'r tri phartner. Mae'n rhesymol disgwyl i'r fenter fod yn hunangynhaliol dros amser ac rydym wedi gofyn i ragor o waith gael ei wneud i ystyried ffynonellau cyllido ehangach posibl, gan gynnwys y sector preifat.

7. Argymhelliad 6

Dylai Llywodraeth Cymru gynyddu'r cyllid refeniw ar gyfer Chwaraeon Cymru er mwyn iddo gael o leiaf y cynnydd cyfartalog mewn cyllidebau refeniw a ddefnyddir ar draws cyllideb gyffredinol Llywodraeth Cymru.

Ymateb: Derbyn

Mae'r Gyllideb Derfynol yn cynnwys cynnydd o £0.129m yng nghyllideb refeniw Chwaraeon Cymru i adlewyrchu rhagolygon twf cyflogau diwygiedig a ddarparwyd gan y Swyddfa Cyfrifoldeb Cyllidebol o 3.2% ynghyd â chynnydd o £0.5m yn y gyllideb gyfalaf i ehangu mynediad a chyfranogiad. Bydd y buddsoddiad cyfalaf uwch, gan fynd â'r dyraniad i £11m yn 2026-27, yn parhau i gefnogi rhaglenni allweddol fel buddsoddi mewn cyfleusterau a datblygu chwaraeon ar lawr gwlad. Bydd yn gwneud gwahaniaeth gwirioneddol a chadarnhaol i fywydau pobl a bydd yn cael ei dargedu at ardaloedd difreintiedig a chymunedau lle mae angen mwy o gefnogaeth.

8. Argymhelliad 7

Dylai Llywodraeth Cymru osod amserlen glir i wneud penderfyniad terfynol am y berthynas rhwng Cadw a Chomisiwn Brenhinol Henebion Cymru.

Ymateb: Derbyn

Cyn bo hir byddaf yn cyhoeddi adroddiad y Gweithgor traws-sefydliadol a oedd yn adolygu'r berthynas rhwng Cadw a'r Comisiwn Brenhinol a Datganiad Ysgrifenedig yn amlinellu'r camau nesaf.

Mae'r adolygiad yn rhan allweddol o ymrwymiad Llywodraeth Cymru i ddarparu gwasanaeth amgylchedd hanesyddol cynaliadwy o ansawdd uchel i Gymru. Ystyriodd y grŵp dri opsiwn ar gyfer y berthynas yn y dyfodol: cynnal y trefniadau presennol, cydweithio strategol agosach, ac uno Cadw a Chomisiwn Brenhinol Henebion Cymru yn llwyr i greu gwasanaeth amgylchedd hanesyddol unedig newydd Llywodraeth Cymru. Daeth i'r casgliad mai uno sydd â'r potensial mwyaf i sicrhau manteision hirdymor cynaliadwy i'r sector ac i bobl Cymru, ond bod angen gwneud rhagor o waith manwl – yn enwedig i fynegi manteision strategol a chostau eu cyflawni, ac i sefydlu'r mesurau sydd eu hangen i ddiogelu Cofnod Henebion Cenedlaethol Cymru. Mae'r gwaith hwn yn mynd rhagddo ar hyn o bryd.

9. Argymhelliad 8

Dylai Llywodraeth Cymru roi manylion pellach ynghylch y "dyraniad o £1.97m i Medr i gefnogi darpariaeth *conservatoire* cerdd a drama yn seiliedig ar berfformiad". Dylai'r manylion hyn gynnwys o ba ran o gyllideb Llywodraeth Cymru y daw'r cyllid hwn, pa ganlyniadau y bydd y cyllid yn eu darparu, ac a yw Llywodraeth Cymru yn rhagweld y bydd yn cynnal y cyllid hwn yn barhaus.

Ymateb: Derbyn

Bydd y cyllid yn cael ei ddarparu o'r Llinell Wariant yn y Gyllideb ar gyfer Cymorth i Ddiwylliant a Chwaraeon Lleol. Bydd y cyllid yn diogelu darpariaeth addysg uwch *conservatoire* yng Nghymru, a bydd Medr yn monitro sut mae cyllid yn cael ei ddefnyddio i sicrhau ei fod hefyd yn cael ei ddefnyddio mewn buddsoddiad parhaus mewn gweithgareddau allgymorth, ehangu mynediad a chenhadaeth ddinesig. Pennwyd llinell sylfaen i'r cyllid hwn fod ar gael eto mewn blynyddoedd ariannol i ddod.

10. Argymhelliad 9

Dylai Llywodraeth Cymru ddarparu manylion ei dyraniadau ar gyfer newyddiaduraeth ac i Gyngor Llyfrau Cymru yn 2026-27. Wrth wneud hynny, dylai egluro sut mae wedi ystyried cyflog ac amodau gwaith priodol ar gyfer y rhai sy'n gweithio yn y sectorau hyn.

Ymateb: Derbyn

Cytunir ar y dyraniadau ar gyfer newyddiaduraeth ac i Gyngor Llyfrau Cymru yn 2026-27 fel rhan o broses ffurfiol y gyllideb. Mae'r broses hon yn cynnwys ystyried sut mae penderfyniadau'n cyd-fynd â blaenoriaethau polisi Llywodraeth Cymru, gan gynnwys gwaith teg.

11. Argymhelliad 10

Dylai Llywodraeth Cymru ymateb i argymhellion adroddiad 2023 O Gymru ac i Gymru: Tuag at Ddyfodol Cynaliadwy ar gyfer Newyddiaduraeth er Budd y Cyhoedd, gan egluro sut y bydd unrhyw waith i weithredu ar yr adroddiad hwn yn cael ei ariannu.

Ymateb: Derbyn

Ymatebodd Llywodraeth Cymru i adroddiad 2023 ‘O Gymru ac i Gymru: Tuag at Ddyfodol Cynaliadwy ar gyfer Newyddiaduraeth er Budd y Cyhoedd’ yn ei Datganiad Ysgrifenedig ar 12 Mai 2025, lle cadarnhawyd y byddai cyfanswm o £350,000 o gyllideb Cymru Greadigol yn cael ei ddyrannu i gefnogi newyddiaduraeth yn 2025-26. Ers hynny, dyfarnwyd dros £350,000 i wyth prosiect sy'n cyflawni'n uniongyrchol yn erbyn yr argymhellion a nodir yn yr adroddiad drwy Gronfa Newyddiaduraeth er Budd y Cyhoedd Cymru, ac i gefnogi parhad Cronfa Newyddiaduraeth PING! News CIC a swydd gohebydd y Senedd yn y Caerphilly Observer.

12. Argymhelliad 11

Dylai Llywodraeth Cymru egluro a fydd cyhoeddiad Rhagfyr 2025 ynghylch £2.5 miliwn ychwanegol ar gyfer y diwydiannau creadigol yn cael unrhyw effaith ar ddyraniadau yng Nghyllideb Ddrafft 2026-27.

Ymateb: Derbyn

Bydd cyfalaf ychwanegol yn 2025-26 yn cynyddu'r manteision i'r sector creadigol drwy gyflwyno prosiectau a gwblhawyd yn 2025-26 a fydd yn rhyddhau ymrwymiadau ariannol yn 2026-27. Bydd hyn yn caniatáu i Cymru Greadigol gefnogi cynyrchiadau ychwanegol yn 2026-27, gan ddarparu mwy o gyfleoedd i griwiau a chwmnïau cadwyn gyflenwi yng Nghymru. Bydd hefyd yn caniatáu i fwy o gyllid gael ei ddyrannu i feysydd blaenoriaeth eraill fel Gemau.